

1. Ha gyermeket kérdeznek meg, minden esetben biztosítani kell a gyermek jogát a magánélethez való védelemre (neve, személyes adatai nyilvánosságra hozatalát el kell kerülni). Fontos szem előtt tartani, hogy az is a magánélet sérelmét jelenti, ha a gyermek beazonosíthatóvá válik (lakókönyvezete, iskolája, egyéb jellemzői alapján). Ezekben az esetekben szintén sérülhet a magánélet védelméhez való jog – akkor is, ha egyébként a gyermek arcát kitakarják, nevét nem hozzák nyilvánosságra.

2. A gyermek „legfőbb érdekét” kell szem előtt tartani a vele készült interjú, a gyermekkel történt események bemutatása során.

Annak érdekében, hogy a gyerek legfőbb érdeke érvényesülhessen:

- el kell kerülni azokat a kérdéseket, amelyek minősítők vagy alkalmasak arra, hogy a gyermeket negatív színben tüntessék fel;
- tiszteletben kell tartani a gyermek véleményét, meggyőződését és mindent el kell követni annak érdekében, hogy a negatív élményeiről beszélő gyermeket megóvjuk az ismételt traumatizálódástól;
- az interjúalany gyermek kiválasztásánál szem előtt kell tartani az esélyegyenlőségi szempontokat – nem lehet a gyermekek között nemük, vallásuk, nemzetiségük, vagy egyéb szempontok alapján különbséget tenni;
- az interjúkészítő legyen biztos abban, hogy a gyermek szülője, gondviselője tisztában van azzal, hogy a gyermek interjúalannyá válik és hogy milyen témában mondja el véleményét;
- az újságírónak a gyermek számára érthető módon és nyelvezeten el kell mondania az interjú célját, és hogy mire / hogyan fogják felhasználni a gyermek által elmondottakat;
- a gyermek megkérdezése során biztosítani kell, hogy komfortosan érezze magát, az interjú időben ne tartson túl sokáig és lehetőség szerint kerüljék el a gyermek arcának mutatóját. Ha mégis felvétel készül a gyerekről, biztosítani kell, hogy vizuális háttér illeszkedjen a gyermekhez.

3. Kérjük a média munkatársait, hogy gyermek interjúalanyok esetén mindig bizonyosodjanak meg arról, hogy a beszélgetés, felvétel nyilvánosságra kerülése nem fogja veszélyeztetni a gyermeket (se a családjában, se közvetlen környezetében, közösségében). Ennek érdekében:

- el kell kerülni a gyermek olyanfajta bemutatását, ami megbélyegző lehet;
- a gyermek történetét megfelelő kontextusban kell bemutatni;

– a gyermek neve, arca nem kerülhet nyilvánosságra ha erőszak, különösen ha szexuális vagy fizikai erőszak áldozatává vált a gyermek.

Alapelvek

1. A gyermekek méltóságát és jogait mindig tiszteletben kell tartani.
2. A gyermekekről szóló híradások és interjúk során külön figyelmet kell fordítani a gyermekjogok érvényesülésére – ideértve a magánélethez való jogot, a véleménynyilvánítás jogát, az őket érintő ügyekben való részvétel jogát, és az erőszak vagy annak veszélye elleni védelemhez való jogot.
3. A gyermekek legfőbb érdekének minden esetben érvényesülnie kell.
4. Az őt érintő ügyekben a gyermek véleményét, korára és érettségére tekintettel kell figyelembe venni.
5. Minden híradás esetén egyeztetni kell annak politikai, társadalmi és kulturális hatásairól a gyermekhez legközelebb állókkal, és azokkal, akik leginkább képesek felmérni a gyermek helyzetét.
6. Ne közölj olyan történetet vagy képet, mely a gyermeket, testvéreit vagy társait veszélybe sodorhatja, akkor sem, ha a gyerek személyazonosságát megváltoztattad, eltorzítottad, vagy más módon beazonosíthatatlanná tetted.

Útmutató gyermekekkel való interjú készítéséhez

1. Ne okozz sérelmet egy gyermeknek sem. Kerüld az olyan kérdéseket, viselkedést és hozzászólásokat, melyek bírálóak, a kulturális értékekre érzéketlenek, melyek veszélybe sodorhatnak egy gyermeket, megaláztatásnak teheti ki őket, vagy mely egy trauma után a gyermek fájdalmát, bánatát felerősítheti.
2. Az interjúalany megválasztásakor ne tegyél különbséget nem, faj, életkor, vallás, státusz, oktatási háttér vagy fizikai képességek szerint.
3. Ne kérd a gyerekeket olyan történetek elmesélésére, vagy semmi olyanra, ami nem része az ő személyes történetüknek.
4. Biztosítsd, hogy a gyermek vagy a törvényes képviselő tisztában legyen azzal, hogy egy újságíróval beszélnek. Mondd el az interjú célját és felhasználási szándékát.
5. Minden interjú, kép- és videofelvétel készítésére szerezz engedélyt a gyermektől

és az ő törvényes képviselőjétől. Ha lehetséges és helyénvaló, írásos engedély készüljön. Az engedélyhez a gyermek és a törvényes képviselő szabad beleegyezése szükséges, és biztosítani kell, hogy az interjúalanyok megértették, hogy egy helyi vagy globális szinten megosztott történet részévé válnak. Ez általában csak úgy biztosítható, ha az engedély a gyermekek számára érthető nyelvet használ, és a gyermek úgy hozza meg döntését, hogy azt átbeszélte olyan felnőttel, akiben megbízik.

6. Figyelj oda, hol és hogyan interjúvolsz meg egy gyermeket. Határozd meg a kérdezők és a fotósok maximális számát. Próbáld olyan helyen készíteni az interjút, ahol a gyermek kényelmesen van, jól érzi magát, és képes külső nyomás nélkül elmesélni a történetét, ideértve a kérdezőt is. A video- és rádióinterjúknál vedd figyelembe azt, hogy a háttérben szereplő képek és zenék hatással lehetnek a gyermekekre, az ő életére és történetére. Legyél biztos abban, hogy a gyermek otthonának, közösségének vagy hollétének mutatása nem hat károsan a gyermekekre és nem veszélyezteti őt.

Útmutató a gyermekekről készülő riportokhoz

1. Ne bélyegezz meg egy gyermeket sem. Kerüld a kategorizálást vagy olyan leírásokat, melyek a gyermeket negatív hatásoknak teszik ki, beleértve a saját helyi közössége általi fizikai és lelki sérelmet, életen át tartó bántalmazást, megkülönböztetést.

2. Mindig a gyermeknek és történetének megfelelő környezetet biztosíts.

3. Mindig változtasd meg a nevét és torzítsd a felismerhetőségét azoknak a gyermekeknek, akik:

- a. szexuális bántalmazás vagy kizsákmányolás áldozatai,
- b. fizikai vagy szexuális bántalmazás elkövetői,
- c. HIV fertőzöttek, kivéve, ha a gyermek, szülő vagy a törvényes képviselő teljes körű, tájékoztatáson alapuló beleegyezést ad,
- d. bűnelkövetéssel vádolják vagy elítélték,
- e. gyermekkatona, vagy korábban az volt és fegyver van nála.

4. A sérelem vagy megtorlás veszélye esetén változtasd meg a gyermek nevét és

torzítsd a felismerhetőségét annak a gyermeknek, aki:

- a. fegyver nélküli egykori gyermekkatona, de veszélynek lehet kitéve,
- b. menedékkérő, menekült, vagy belső migráns.

5. Némely esetben egy gyermek személyazonosságának használata (név, felismerhető kép) a gyermek legfőbb érdekét szolgálja. Ebben az esetben is meg kell védeni a gyermeket az esetleges sérelmekről és megbélyegzéstől.

Néhány példa ezekre az esetekre:

- a. Amikor egy gyermek keresi fel az újságíró, és szeretne a véleménynyilvánítás szabadságával élni.
 - b. Ha egy gyermek egy aktivista csoport vagy társadalmi mozgalom tagja, és szeretne saját személyazonosságával szerepelni.
 - c. Ha a gyermek részt vesz egy pszicho-szociális programban, és saját nevének és identitásának megőrzése az egészséges fejlődését szolgálja.
6. Egy másik gyermekkel vagy felnőttel, de lehetőleg mindkettővel, igazold a pontosságát annak, amit egy gyerek elmond.
7. Ha kétségeid vannak afelől, hogy a riport a gyermeket veszélyezteti-e, akkor azt inkább a gyermekek általános helyzetéről készítsd, mint egy egyéni sorsról, függetlenül attól, hogy mennyire izgalmas a történet.

UNICEF anyagok használata

Minden UNICEF anyag szerzői joghoz kötött, beleértve a szövegeket, fényképeket és videókat. Az UNICEF anyagok felhasználásához szükséges engedélyeket az adott dokumentumot készítő UNICEF irodától kell kérni.

További források:

- Az [ENSZ Gyermek jogairól szóló egyezménye](#);
- [Child Rights and the Media \(Guidelines for Journalists\)](#)
- [Magyar Újságírók Országos Szövetsége](#);
- [Media and Children Rights](#)

Honlap: http://www.unicef.org/media/media_tools_guidelines.html

A gyermekek védelmére vonatkozó hazai médiajogi szabályozásról itt talál

bővebben: <http://gyermekbarat.nmhh.hu/>